

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย
ชื่อผู้เขียน	ศุภกร ฮั่นตระกูล
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.วิระ โลจายะ
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2556

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์นี้มุ่งศึกษาถึงกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอย อำนาจหน้าที่ของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอย สิทธิและการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย สำหรับกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศไทย แบ่งเป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือ กฎหมายที่เกี่ยวกับการรักษาความสะอาด การห้ามทิ้งขยะมูลฝอยในที่ห้าม และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และกฎหมายที่เกี่ยวกับการจัดการและกำหนดหน้าที่ของผู้รับผิดชอบในการจัดการขยะมูลฝอย นอกจากนี้ ได้ศึกษาและวิเคราะห์ในเรื่องสิทธิและเสรีภาพตามรัฐธรรมนูญ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ภารกิจของรัฐหรือการบริการสาธารณะ และหลักการสำคัญในการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษาข้อเท็จจริงในปัจจุบันพบว่า เรื่องการจัดการขยะมูลฝอยมีกฎหมายที่ให้อำนาจหน่วยงานต่าง ๆ ในการจัดการขยะมูลฝอยหลายฉบับ และกฎหมายแต่ละฉบับมีวัตถุประสงค์บังคับใช้แตกต่างกัน อีกทั้งหน่วยงานที่บังคับใช้กฎหมายก็ได้อยู่ในสังกัดเดียวกัน ทำให้วิธีดำเนินงานหรือแนวทางปฏิบัติแตกต่างกัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการจัดการขยะมูลฝอยไม่มีบทบัญญัติที่ครอบคลุมเกี่ยวกับการบริหารจัดการขยะมูลฝอยทั้งระบบ อีกทั้งกฎหมายที่ให้อำนาจหน่วยงานต่าง ๆ ก็ไม่ปรากฏว่ามีการกำหนดหลักเกณฑ์ มาตรฐาน วิธีการทางเทคนิค รวมทั้งกลไกการตรวจสอบการดำเนินการจัดการขยะมูลฝอยของราชการส่วนท้องถิ่นว่าควรจะต้องดำเนินการอย่างไร เป็นผลให้ประเทศไทยประสบกับปัญหาขยะและของเสียมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างรุนแรงและต่อเนื่อง ปัญหาดังกล่าวทำให้กระทบต่อสิ่งแวดล้อมและชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนเป็นอย่างมาก อันเนื่องมาจากกฎหมายที่ใช้บังคับมิได้มีการปรับปรุงแก้ไขให้เกิดความเหมาะสมและทันกับสภาพการณ์การปฏิบัติภารกิจของรัฐในการที่จะพิทักษ์รักษาและคุ้มครองทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ภายหลังที่ได้ศึกษาถึงหลักแนวความคิดทฤษฎีต่าง ๆ เปรียบเทียบกับกฎหมายการบริหารจัดการขยะมูลฝอยของต่างประเทศที่ยกระดับปัญหาเกี่ยวกับการจัดการขยะมูลฝอยเป็นปัญหาระดับชาติ และมีการจัดการขยะมูลฝอยที่มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพ ได้แก่ ประเทศสหรัฐอเมริกา สหพันธ์สาธารณรัฐเยอรมนี และประเทศญี่ปุ่น ผู้เขียนจึงเสนอให้มีกฎหมายการจัดการขยะมูลฝอยเพื่อเป็นกฎหมายหลักในการวางหลักเกณฑ์การจัดการขยะมูลฝอยทุกประเภท กำหนดวิธีการ หรือมาตรการจัดการขยะมูลฝอยที่ถูกต้องหลักสุขภาพ กำหนดให้มีหน่วยงานกลางเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบการทำงานและการจัดการขยะมูลฝอยของประเทศอย่างเป็นระบบ กำหนดสิทธิและในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการขยะมูลฝอย รวมทั้งกำหนดบทลงโทษเพื่อเป็นมาตรการบังคับให้หน่วยงานที่มีหน้าที่ต้องดำเนินการ ตลอดจนมาตรการบังคับกับประชาชนที่กระทำผิดกฎหมายหรือไม่ให้ความร่วมมือกับภาครัฐในการจัดการขยะมูลฝอย เพื่อให้การจัดการขยะมูลฝอยเป็นไปตามหลักการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมสากล และสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญที่มีหลักในการคุ้มครองสิทธิของประชาชนและชุมชนที่จะได้รับการคุ้มครอง ส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมจากภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนและชุมชนในท้องถิ่นสามารถดำรงชีพได้อย่างปกติและต่อเนื่องในสิ่งแวดล้อมที่ดี

Thesis Title	Legal Problems Associated with Solid Waste Management in Thailand
Author	Supakorn Hantrakul
Thesis Advisor	Associate Professor Dr. Vira Lochaya
Department	Law
Academic Year	2013

ABSTRACT

This thesis examines the issues related to the Thai Law on Solid Waste Management, powers and duties of the bodies which are responsible for solid waste management and people's rights and participation in solid waste management. The Law on Solid Waste Management has a dual focus. Firstly there is law a focus on cleanliness, the prohibition of disposal of solid waste in prohibited areas and environmental conservation. Secondly the law focusses on functions and management of the authorities involved in solid waste management. In addition, the thesis also focus on the people's rights and liberties under the Constitution, people's participation in natural resource and environmental conservation, government functions (or public services) and major principles of environmental management.

In fact, the major problems concerning the law on solid waste management nowadays are that there are various laws governing the bodies related to solid waste management. These laws have different purposes and are enforced under different authorities with various legal procedures or operational methods. There is no provision under the law on solid waste management that focuses on the whole system of solid waste management. Moreover, under the mandate of law there are no criteria, standards, technical provisions as well as the inspection mechanism on solid waste management of local administrative bodies. This means that there are continuing, severe problems of garbage and waste disposal in Thailand. Likewise, it also impacts on the environment and the livelihood of the people as the law is outdated and incompatible with the current government mandate in preserving and protecting the natural resources and environment sustainably.

A comparative study was undertaken of various theories and Laws on solid waste management in other countries which consider solid waste management to be a national issue as well as maintaining the standard and effectiveness of solid waste management, e.g. U.S.A., Germany and Japan. As a result the thesis proposes the Law on Solid Waste Management be the principle law to set the legal regulations on all types of solid waste management as well as to set the sanitary waste disposal regulations and to establish the central body to inspect and manage the waste disposal systematically. In addition, the provisions on the rights of the people to participate in the solid waste management as well as the ability to prosecute bodies and persons who violate the law penalty should be prescribed. This will enhance the system of solid waste management so that it conforms to the principles of the international environmental management best practice, as well as the legislative intent of the Constitution on the protection of rights of the people and community in which the environment shall be protected, promoted and preserved by the public sector for the well-being of the people and local community.